

O čudnem plesu.

Narodna pripovedka. Zapisal *Źuraj Pangrac*.

Okraj Pristave, tik ob cesti iz Radovljice v Kamno gorico, je postavljen lesen križ, star, da nihče ne ve, koliko. In kjer je postavljen ta križ, je stala nekdaj hišica. In dekleta so hodila plesat v to hišico. In plesala so po cele noči.

Nekoč je vzela dekla domačo hčer s seboj, da bi ji delala družčino in bi je ne bilo strah, ko bi se vračala ponoči domov.

Druge so že plesale, ko stopita tidve v hišico. Dekla precej zapleše, deklica pa, ki je bila še bolj majhna, gleda, kakò se vrte dekleta. Kar zagleda, da šviga plesalcu, ki pleše z deklo, kadar se obrne, ogenj iz ust. Jako se prestraši in pomigne dekli ven. Odzunaj jo vpraša: „Povej, kako je to, da tvojemu plesalcu, kadar se obrne, šviga ogenj iz ust?“ Dekla se prestraši, ko to sliši in naglo odide z dekličem domov. Pa je priletel tisti plesalec za njima. „Pojdita nazaj!“ jima reče ter ju od sile spravlja nazaj, a ti dve odgovorita: „Za nobeno plačilo ne greva nazaj!“ Pa pokaže naposled plesalec na dekliča in izpregovori: „Lej, samo ta te je obvarovala pred peklenkim brezdnom!“ Tako izpregovori in izgine.

Pravijo, da ni bilo zjutraj ne duha ne sluha o majhni hišici ob cesti. In tako je rečeno, da so se dekleta, ki so plesala po cele noči v tisti hišici, pogreznila v peklenko brezdnò; samo dekla in deklič sta bili rešeni.

O tem čudnem plesu je pripovedovala stara mati. Pa sama ni tega pomnila, ampak slišala je tako praviti druge.

O Krištanci, ki je na praznik sv. Marjete spravljala seno.

Narodna pripovedka. Zapisal *Źuraj Pangrac*.

Na praznik sv. Marjete je rekla Kriščanca iz Vrbenj: „Danes je praznik, pa bomo vseeno spravljali seno.“ Pa so ga res spravljali ves dan. In zvečer, ko so že vsega spravili pod streho, je začelo deževati. In je deževalo, kakor da bi lilo iz škafa. In Kriščanca je tedaj rekla: „Pri nas imamo spravljenò seno, drugod ga pa nimajo.“

Drugi so pa govorili: „Danes je praznik, ne bomo delali.“ In so praznovali sv. Marjete dan in res niso spravljali sena. In ko se je naredil večer, in je tako hudo deževalo, je bilo vse seno po travnikih mokro, nekaj ga je pa bilo celo pod vodo. In ljudje so žalostno gledali po senožetih, Kriščanca se jim je pa smejala in jih izpraševala, rekoč: „No,

sosej, kdo je storil bolje, vi ali jaz? Vi ste praznovali sv. Marjeto, jaz pa ne. Pri vas niste delali, pri nas pa smo. In vaše seno se zdaj cmari odzunaj, moje je pa lepo spravljeno pod streho. No, kaj je bolje, norčki: imeti seno lepo suho pod streho ali odzunaj na dežju?“

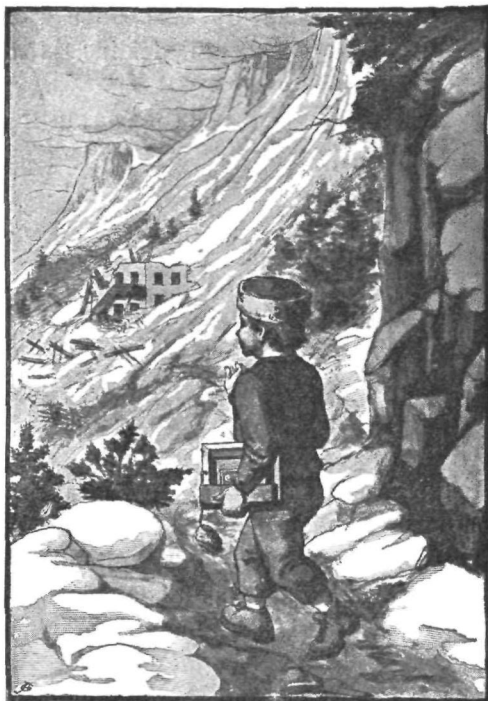
V tistem hipu se grozno zabliška, in nič ne zagrmi, in strela udari naravnost v Krištančin skedenj. Streha naglo pregori, in v hipu je seno, ta dan spravljeno, v plamenu. Tudi hiša se začne že vneti, in ogenj preti celo sosednim hišam. Tedaj pa Krištanca na ves glas zajoka, poklekne na hišni prag in vsa potrta očitno moli: „O, Bog, prizanesi mi! Če pa meni ne, pa vsaj sosedom, ki so nedolžni!“

Tako so se časih razgovarjali stari ljudje v vasi in vselej pristavili resno: „Kadar je res sila, se že sme tudi ob praznikih spravljati seno. A preden se začne z delom, se mora moliti: ‚O, Bog, ne šteje nam v zlo, če bomo danes delali. Glej, Tvoje so dari, ki si jih nam podelil milostno, in v Tvojem imenu jih hočemo spravljati‘. Iz Boga se pa ne sme norčevati kakor ta Krištanca, to vendar ne gre!“

Pa tega se ni izmislil nihče, to se je resnično zgodilo.

V šolo.

*Kaj me briga strma cesta,
kaj mi hoče dolga pot!
Če sem zdaj še majhen šolar,
pa pozneje bom gospod.*

*Ves neuk nameril v šolo
prvi plahi sem korak,
poln sem danes učenosti,
od glavé do pet junak!*

*Gledajo oči veselo,
vžiga mi pogum srcé,
saj pogum je in veselje,
kar ustvarja nas možé!*

*Če je v šolo strma cesta,
bo pozneje lepa pot,
koder hodil bom po svetu
velik in učen gospod!*

E. Gangl.

